

31.3.2021

Savonlinnan kaupungin lausunto perustuslakivaliokunnalle ja sosiaali- ja terveysvaliokunnalle ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen järjestämiseen Etelä-Savon hyvinvointialueella

Lausunnon antaja: Savonlinnan kaupunki

Lausunto:

Kaupunginvaltuusto on 11.1.2021 päättänyt pitää voimassa aikaisempien päätösten mukaisen tavoitteen pyrkiä osaksi Pohjois-Savon hyvinvointialuetta, sekä olla sitoutumatta Etelä-Savon hyvinvointialueeseen ennen sote-lainuudistuksen voimaantuloa. Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että Savonlinnan kaupunki osallistuu maan hallituksen kaavaileman Etelä-Savon hyvinvointialueen valmisteleviin neuvotteluihin, johon kaupunginhallitus on nimennyt edustajat Etelä-Savon hyvinvointialuetta valmistelevaan ohjausryhmään ja johtoryhmään

Eduskunnalle 8.12.2020 annettuun sote-uudistuksen lakiesitykseen tuli Itä-Savon kuntien osalta merkittävä, periaatteellinen muutos. Esityksessä Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava on sijoitettu Etelä-Savon hyvinvointialueeseen vastoin lakiesityksen valmisteluaineistoa ja kuntien valtuustojen tahtoa (pl. Sulkava).

Perusteluna muutokselle oli hallinnolliset rakenteet kuten maakuntajako, vaalipiirijako, aluehallinnon, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten aluejako sekä kihlakuntien ja oikeuslaitoksen aluejako, näihin liittyvät rakenteet. Muutoksen perustelu ei pohjautunut lainkaan sosiaali- ja terveyspalvelujen saannin paranemisella, yhdenvertaisella sosiaali- ja terveyspalvelujen laadukkuudella, ei myöskään saatavuudella taikka muullakaan sote-palveluihin liittyvillä perusteilla.

Kuntalain 1 §, korostaa kunnan asukkaiden oikeutta itsehallintoon ja heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiaan kunnan toiminnassa. Tämän lain hengessä Savonlinnan kaupunginvaltuusto on tehnyt yksimielisen päätöksen suuntautua Pohjois-Savon sote-alueeseen samoin kuin Enonkosken ja Rantasalmen kuntien valtuustot sekä Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto. Nämä kuntien tekemät päätökset tulee huomioida ja niitä tulee kunnioittaa myös valtakunnallisissa päätöksenteossa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on asettanut tavoitteeksi edunvalvonnassa seuraavat tavoitteet:

1. Savonlinnan Keskussairaalan määräaikaisuuden muuttaminen toistaiseksi voimassa olevaksi, sekä lakipykäliin lisättäväksi velvoite Etelä-Savon hyvinvointialueelle ylläpitämään kahta ympärivuorokautista yhteispäivystyssairaalaa.

2. Tavoitteena tulee olla Savonlinnan saaminen saaristokunnaksi tai muulla tavalla hoidettavan lisärahoituksen saaminen Savonlinnan sairaalan yhteispäivystyksen ylläpitämiseksi.

Voimaansaattamislakiehdotuksen 59 §:n mukainen Savonlinnan sairaalan ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen määräaikaisuus vuoteen 2032 saakka tulee muuttaa toistaiseksi voimassaolevaksi sekä velvoitteeksi Etelä-Savon hyvinvointialueelle. Näin turvataan myös leikkaustoiminnan säilyminen sairaalassa. Lisäksi tulee turvata valtion rahoitus edellä mainittujen velvoitteiden toteuttamiseksi.

Alueelliset erityispiirteet etäisyyksineen sekä Savonlinnan alueen ikärakenne ja sairastavuus edellyttävät, että Savonlinnan sairaalan ympärivuorokautinen yhteispäivystys säilytetään toistaiseksi voimassaolevana velvoitteena Etelä-Savoon perustettavalla hyvinvointialueella.

Alueellisena erityispiirteenä on Savonlinnan maantieteellinen asema, joka luo omat haasteensa palvelujen tuotannolle. Savonlinnan seudulla asuu n. 40 000 asukasta ja noin 20 000 vapaa-ajanasukasta sekä Savonlinnan seudulla käy noin 800 000 matkailijaa vuosittain. Savonlinnasta muihin keskussairaaloihin etäisyydet ovat yli 100 kilometriä. Näin isoa väestökeskittymää näin pitkillä etäisyyksillä lähimpiin muihin keskussairaaloihin ei ole missään muualla Suomessa. Alueella on erittäin paljon päivystävien terveyspalvelujen kysyntää kasvattavaa teollisuutta, loma-asutusta ja matkailua. Savonlinnassa sijaitsee muun muassa Suomen suurimpiin kuuluva mekaanisen metsäteollisuuden keskittymä ja Itä-Suomen suurin sähkömekaanisen- ja elektroniikkateollisuuden keskittymä.

Savonlinnan väestö on maan keskiarvoa iäkkäämpi. Yli 65 vuotiaiden osuus väestöstä on suuri. Vuosina 2019 -2035 Itä-Savon sairaanhoitopiirin alueella yli 70 - vuotiaiden määrä kasvaa noin 40%, mikä lisää merkittävästi sosiaali- ja terveyspalveluiden, mukaan lukien erikoissairaanhoidon palveluiden, tarvetta.

Mikäli Savonlinnassa ja Savonlinnan seudulla ei ole ympärivuorokautisesti päivystävää sairaalaa, tämä vaikeuttaa kuntalaisten hoitopolkujen toteuttamista. Erikoislääkäripäivystyksen loppuminen vaikeuttaa mm. perusterveydenhuollon konsultointia erikoissairaanhoidon kanssa. Lisäksi

potilaiden matkat erikoislääkäripäivystykseen pitenevät. Savonlinnan sairaalan ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen päättymisen lopettaisi päivystysleikkaukset. Tämä kaikki tarkoittaa myös turvallisuuden heikkenemistä mahdollisissa suuronnettomuustilanteissa. Savonlinna on Saimaan vesistön solmukohta, jonka kautta kulkee yli 400 rahtilaivaa.

Toistaiseksi voimassa oleva velvoite turvaa alueen asukkaiden perustuslain 19 § 3 mom ja 6 §:n mukaiset oikeudet riittäviin ja yhdenvertaisiin terveyspalveluihin ottaen huomioon alueellisen erityispiirteen ja väestön ikäjakauman ja sairastavuuden. Ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen päättyminen Savonlinnassa heikentäisi merkittävästi näiden oikeuksien jo saavutettua tasoa. Tämä olisi ristiriidassa sosiaalisiin ihmisoikeuksiin ja perusoikeuksiin olennaisesti liittyvän heikennyskieltovaikutuksen kanssa.

Lisäksi Savonlinnan seudun asukkaat asetettaisiin perusteettomasti ja perustuslain 6 §ssä vahvistetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti eriarvoiseen asemaan hyvinvointialueen muiden asukkaiden kanssa.

Laajempänä ja kauaskantoisena vaikutuksen ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen päättymisen heikentäisi alueen elinvoimaisuutta ja vaikeuttaisi Savonlinnan kaupungin mahdollisuuksia toimia perustuslain 121 §:ssä tarkoitettuna taloudellisesti itsehallinnollisena yksikkönä. Keskussairaalassa työskentelee yli 400 työntekijää.

Lisäksi Savonlinnan kaupunki liittää muistioon professori Kaarlo Tuorin antaman lausunnon.

Savonlinnassa 7.4.2021

SAVONLINNAN KAUPUNGINAHALLITUS

Liite:

Professori Kaarlo Tuorin lausunto